

DVOJNÁSOBNÁ DRŽITELKA OCENĚNÍ
NEJLEPŠÍ ČESKÁ DETEKTIVKA

**MICHAELA
KLEVISOVÁ**

**SNĚŽNÝ
MĚSÍC**

motto

Sněžný měsíc

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

Michaela Klevisová

Sněžný měsíc – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

**MICHAELA
KLEVISOVÁ**

**SNĚŽNÝ
MĚSÍC**

PRAHA 2019

Za cennou pomoc děkuji Simoně Martínkové Rackové

*Všechny postavy v této knize jsou smyšlené
a jejich případná podobnost s existujícími osobami
je náhodná. Stejně tak smyšlená jsou i prostředí,
v nichž se děj odehrává.*

PROLOG

Leden

Tak to tedy udělala.

Pomstila se. Ona, která vždycky přísahala na laskavost a toleranci. Jenže může se člověk ubránit nepříteli pouhou laskavostí? Dnes už o tom pochybovala. A navíc byla docela obyčejně naštvaná.

Pěšinkou ve sněhu, vyšlapanou zvěří, se nechala vést ke kraji lesa. Byla tak světlá noc, že kmeny stromů vrhaly ostré stíny a byly vidět jen nejjasnější hvězdy. Na jehličí se lesklo světlo měsíce. Byl dokonale kulatý. Sněžný úplněk, napadlo ji. Táta jí kdysi vyprávěl, že druhý úplněk roku pojmenovali američtí indiáni Sněžný. Prvnímu říkali Vlčí a třetímu Vraní nebo taky Červí. Táta hltal knížky z Divokého západu a dokázal o Americe vyprávět, jako by v ní strávil kus života, i když ve skutečnosti byl nejdál ve Zlíně.

Marie s ním proseděla u kamen spoustu večerů. Většinou potmě. Stačilo jim, že škvírami mezi kovovými pláty plotny probleskuje oheň. K tátovu vyprávění o indiánech patřily odlesky plamenů tančící na zdi a dřevěné podlaze, teplo od rozpálených kachlů a občasné mámino odkašlání. Co vlastně potmě dělala máma, když táta vyprávěl? Ty zkazky o indiánech ji přece musely nudit, slyšela je tisíckrát. Marii teď zamrzelo, že si mámu vybavuje jen jako tichý teplý stín kdesi v koutě. Vzpomínkám dominoval táta. To on jí postavil ze špalků a trámu kladinu, to on ji naučil rybařit, štípat dříví a naskakovat do vlaku za jízdy. Máma prostě jen byla nablízku.

Tenkrát to nestačilo.

Pěšinka se ztratila a Marie musela přebrodit závěj nafoukaného sněhu. Byl zmrzlý a sypký, šustil pod nohama, odletoval jí od špiček bot a třpytil se ve světle měsíce. Kovové madlo pily ji studilo do dlaně. Prsty měla skoro necitlivé. Měla si vzít rukavice, jenže když odcházela z domu, na takovou trivialitu v návalu emocí nepomyslela.

V půli louky se zastavila. Odsud byl nejhezčí výhled na její domov uprostřed louky ve tvaru podkovy. Tři hospodářské budovy a chalupa. Každé stavení chránily dva vysoké jasany; zasadil je její děda jako živé hromosvody.

Jak si někdo může myslet, že ji odsud dokáže vyštípat? Na peníze ji tedy rozhodně nenaláká. Nikdy pro ni nic zvláštního neznamenal. Buď byly, nebo nebyly a ona se podle toho vždycky dokázala zařídit. Svou finanční situaci přijímala smířeně jako střídání ročních období. Když v sedmatřiceti zůstala sama se třemi dospívajícími dětmi – vlastní dcerou a manželovými dvojčaty –, naučila se žít hodně skromně. Zvládla to a děti dospěly, aniž by jim cokoli chybělo.

Od nikoho nic nepotřebovala.

Ivan Hanák si dlouho myslel, že stačí postupně zvyšovat nabídku, a Marie nakonec podepíše kupní smlouvu. Už skoupil snad půlku údolí pod její chalupou, staré dřevěnice nechal strhnout a na jejich místě postavit nové, a ty teď pronajímal. Tu její prý chce pro sebe. Je kouzelná, jiná, výjimečná. Vdechl by tomu místu nový život, vemlouval se. Vždyť jí chalupa padá na hlavu. A vůbec, Marie stejně už brzy bude muset odejít k dceři dolů do vsi. Samotná stará ženská nemůže žít v kopcích. K doktorovi daleko, na nákup taky. Kolik zim tu ještě dokáže přečkat?

„Jenom divný lidi si libujou v samotě,“ řekl, když ho vyvedlo z míry její odmítnutí.

Zkoušel se dokonce i spolčit s Valerií; dcera připustila, že by měla raději peníze než dům a pozemky po předcích. Jistě, ráda vezme matku k sobě do domečku u hlavní silnice, pověděla mu prý, už mockrát jí to nabízela... Což nebyla pravda, mluvily o tom spolu jen jednou

před pár lety, když měla Marie vyvrtnutý kotník, a i tehdy odmítla. Nedávno s tím za ní Valerie přišla podruhé, mluvila o stáří a pomoci, ale oči se jí leskly dychtivostí.

Marie poslala dceru do háje stejně jako Hanáka. A zcela vážně začala uvažovat o tom, že dům přepíše na nevlastního syna, protože ten chalupu miluje a nikdy by ji neprodal. Promluví s ním o tom.

Ze všeho nejvíc ji popouzelo slovo *stará*. To přece není; ještě ne. Nepotřebuje mít nikoho za zadkem. Manžel tu s ní nežije už tak dlouho, že snad neexistuje nic, co by nezvládla. Dobře, třeba už nemá sílu očesat všechny jabloně v sadu a ovcí se taky zbavila, ale trávu jí poseká soused, s cirkulárkou si poradí sama a starou ladu nivu i sněžný skútr ještě urídí. Rodiče i prarodiče tu přežili i bez těchhle vymožeností a ani jeden z nich neopustil kopce jinak než nohama napřed.

I kdyby jí Hanák za dům nabídl dvojnásobnou cenu, neodejde.

A výhrůžky?

Povytáhla jeden koutek úst a tiše si odfrkla. To, co dnes udělala, je snad jasná odpověď. Marie Mertová nepatřila k lidem, kteří se sesypou, když na ně zadupete. Právě naopak. Po zlém s ní ještě nikdo nic nepořídil.

*

O několik minut později si na schodech na verandu oklepala sněh z bot. Uvnitř na podlahu z širokých fošen svítil měsíc. Opřela pilu o stěnu, a jakmile necítila v ruce její tíhu, trochu se uvolnila; teď si klidně může namlouvat, že se nic nestalo. Pověsila vačák na háček a vstoupila do příjemně vytopeného pokoje. Než odsud odešla, pořádně naložila kamna a škvírami v opotřebované rezavé plotně dosud probleskovala oranžová záře uhlíků. Byla to pořád ta kamna, u kterých sedávali s tátou. Marie usoudila, že zatím ani nemusí rozsvěcet. Tohle ji taky naučil otec: jen málokdy je třeba vidět do všech koutů.

Přihodila pár polen. A když zavírala dvířka kamen, najednou se nedokázala pořádně nadechnout. Plánovat pomstu je jedna věc, vzít pilu do ruky je věc druhá. Už jednou to nevyšlo. Tentokrát snad vybrala správné místo. Ale nemohl ji někdo vidět? Nemohla ji zachytit fotopast? Ochránci přírody je po lese rozmisťují, aby sledovali pohyb vlků a rysů, dřevaři s jejich pomocí hlídají vytěžené dřevo. Myslivci se díky nim dozvědí, jaká zvířata se kde potulují...

Ale na místě, odkud se teď vrací, žádná fotopast není.

Přece by o ní věděla. Něčeho by si všimla.

Tep se jí trochu zklidnil. Tuhle oblast zná líp než kdokoli jiný. Její chodidla si pamatují každý krok po každé pěšině, každý kořen, kámen, potůček, padlý strom, terénní vlnu. Poznala by, že někdo navrtal dřevo, aby do dutiny ukryl fotopast, neušlo by jí, kdyby na některém kmeni přibyla vyboulčina z balzové kůry. Neunikly by jí stopy ve sněhu vedoucí do míst, kam normálně nikdo nechodí. Je tu ve výhodě, protože je doma. Tady se nemusí ničeho bát.

Tady si může dělat, co chce.

*

Potmě se svlékla, zavřela se ve sprchovém koutu a nastavila obličej proudům teplé vody. Byla tak prochládlá, že skoro necítila prsty na nohou. Pod vodou bolely. Ale teplo jí pomalu prostupovalo kůží, prohřívalo ji uvnitř. Zavřela oči. Tohle potřebovala: všechno to ze sebe smýt.

Chvíli jen stála a představovala si, že vystoupila ze svého těla a dívá se na sebe z výšky. Vidí temeno své hlavy, šediny u kořínků, oblaka páry, oprýskanou omítku. Pak vylétne oknem ven a pozoruje svůj dům uprostřed bílých nedotčených luk. „Tady nás nemůže rušit nikdo jiný než my sami,“ říkával spokojeně táta a měl pravdu. Představovala si to absolutní ticho. Rampouchy na okapech. Temně modré nebe, protože tady v horách díky sněhu

v zimě nebývá úplná tma. Bezpečnou hradbu lesa; desítky hektarů svého vlastního lesa, uprostřed kterého je dům usazený jako v měkém hnízdě.

Lidi jsou daleko. A dokud jsou lidi daleko, je všechno v pořádku.

Tohle jí vždycky pomohlo. Když vyšla ze sprchy, byla už naprosto klidná. Přímo do okna silně zářil úplněk. Marie nakreslila prstem na zapařeném zrcadlo rozesmátý obličej, oblékla se, rozsvítila v kuchyni a uvařila si heřmánkový čaj. Může to být večer jako kterýkoli jiný... když si nepřipustí pochybnosti. Mohla by jí s tím pomoci televize? Místnost naplnily hlasy herců. Možná u filmu usnula, nebyla si jistá. A pak se to ozvalo.

Tři údery, různé a odměřené. Připadalo jí, že znějí z půdy. Kuny? Nebo se dovnitř nějak dostal pták?

Strnula. Vypnula televizi. Poslouchala. Kromě praskání dřeva v kamnech a tikání hodin neslyšela nic. A pak sebou trhla. Buch, buch, buch. Na sklo. Na okno ve štítu. Takhle pravidelné zvuky těžko způsobí zvíře.

Kdo jí uprostřed noci tluče na okno? Proč v podkroví? Je snad v domě, nebo si přistavil žebřík a bouchá na ni zvenku? Z hrudi se jí šířila horká vlna paniky. Zhluboka se nadechla. Mysli logicky. Jsi doma. Doma. Tady se nemáš čeho bát.

Buch, buch, buch.

Proč by někdo bouchal uvnitř? Co by v jejím domě dělal? Ty rány se určitě ozývají zvenku. Může to být Hanák? S tím pomyslením se trochu uklidnila – pochopitelně, kdo jiný? Za celých pětadesát let, které prožila v tomto domě, se sem nikdo nevloupal. Marie se až donedávna ani nezamykala, jen na noc zastrčila petlici. Takže se zdálo logické, že ten, kdo teď tluče na okno jejího domu, ji chce jenom postrašit, neublíží jí. Možná ji viděl? Sledoval ji? Mstí se jí takhle? Anebo ani neví, co provedla, a je to jen další ze zoufalých pokusů vystrnadit ji odsud?

Odložila šálek, sklonila se ke kamnům a ze škvíry mezi uhlákem

a stěnou vytáhla sekeru. To, že je připravená, ještě neznamená, že se bojí.

Oběma rukama pevně sevřela topůrko a vyšla na prosklenou verandu. Jestli si vzal ze stodoly žebřík a teď na něm stojí, možná by stačilo vši silou kopnout... Nikdo by se jí nemohl divit. Viděla ve tmě člověka, který se jí pokoušel vniknout do podkrovní – co asi tak měla udělat? Jenom se bránila! Možná si s sebou Hanák někoho přivedl... nebo na žebříku stojí někdo, koho si na tuhle akci najal..., ale to nehraje roli. Marie byla rozhodnutá ukázat, že se nebojí. Ať je tam venku kdokoli, poví mu, aby se od ní držel co nejdál. Co si myslel? Že jí bude bouchat na okno a ona se bude vyplašeně krčit uvnitř? Že snad ze strachu prodá dům?

Teď už se vůbec nebála, ovládal ji vztek.

Rázně stiskla kliku a vyšla ven. Nikde nikdo. Chvilí stála a poslouchala. Pak za sebou zamkla dveře a klíč si strčila do kapsy. Obejde dům. Zhluboka se nadechla a s napřaženou sekerou vykročila do mrazivé noci.

*

O den později

Byl úplně jiný než ona. Nemělo to budoucnost.

Přesto – nebo právě proto – ji Oliver přitahoval. Jeho potetované paže se naprosto lišily od otcových vymydlených rukou s dokonale ostříhanými nehty a jeho způsoby se vymykaly všemu, co Dominiku Hanákovou táta učil o etiketě. Olivera ani nenapadlo pomoci jí do bundy nebo jí otevřít dveře, zato neváhal pohrozit chlápku, který do ní ve frontě v Penny Marketu nechtěně strčil nákupním vozíkem, že ho zabije.

Když se dnes ráno v tom supermarketu potkali, pozval ji na běžky.

Souhlasila a tvářila se, že je totálně nad věcí, ale když přišla domů, musela si ve svém pokoji na chvíli lehnout na podlahu a zavřít oči, natolik se cítila vykořeněná a rozechvělá, natolik byla najednou slabá, s koleny změkklými trémou a dechem zkráceným očekáváním. Pak ji vyzvedl a teď jsou tady, u staré chalupy kousek pod hřebenem Javorníků, po kolena ve sněhu. Nebe tmavne a oni jen matně tuší, kudy vede sjízdná cesta dolů.

Kdyby otec věděl, kde Dominika je a s kým, zbláznil by se...

Vytáhla z batůžku oplatku, rozbalila ji a ukousla si; tatranka byla zmrzlá a chutnala jako kus překližky. Dominika tiše vzdychla. Od chvíle, kdy se začala s Oliverem vídat, ji už mockrát napadlo, že to nedopadne dobře. Nepředstavovala si nic konkrétního, rozhodně ne to, že se s ním v mrazu ztratí na horském hřebeni. Byl to prostě jen takový divný pocit.

„Pojď sem.“ Oliver vyhlédl ze stodoly. „Nefouká tu. A jsou tu fakt poklady, mrkni! Stará Jawa třistapadesátka z šedesátých let. Říkalo se jí Nanuk. Veterán jako prase. To je věčná škoda, mít to takhle ve stodole. Je tady vlhko, mašíně to škodí. Kdyby se dala do kupy, mohla by se prodat za slušnou cenu.“

Dominika Hanáková si odepnula běžky a brodila se vysokým sněhem za ním. Snažila se našlapovat do Oliverových stop, ale závěj se bortila a snůh jí padal do bot. Tiše zaklela. Nějaká smradlavá motorka jí byla úplně ukradená. Nesnášela staré věci, hlavně jejich pach, v tom byla po mámě. Tohle byly přesně ty chvíle, kdy jí bylo jasné, že máma – která všechno ví a před tátou mlčí – má fakt pravdu: Oliver není kluk pro ni. Ale nechtěla si to připouštět. Táta po ní chce, aby si neustále rozšiřovala obzory, a to přece s Oliverem nepochybně dělá. Nebýt tohohle kluka, nevěděla by zhora nic o autech, motorkách, motorech, horských kolech, hokeji, bojových uměních, bojových psech, odemykání zámků, ke kterým nemá klíč..., tedy ne že by cokoli z toho vědět potřebovala.

Byla jí zima. Neměla souhlasit s tím, že sjedou z hřebenovky na stopu vedoucí šikmo z kopce. Ta se brzy odklonila jinam, než potřebovali, a nebyla dobře projetá. Razili si tedy cestu umrzlým prašanem; první Oliver a za ním ona. Celou noc hustě sněžilo a tahle cesta byla mnohem namáhavější, než kdyby pokračovali po stopě vyjeté běžkaři. Dostali se do míst, která ani jeden z nich neznal, stopa zmizela pod závěsemi, a tak se prostě drželi úzkého průseku svažujícího se šikmo do údolí. Oliver trval na tom, že je to správný směr. Narodil se v tomhle kraji, tak to snad musí vědět.

Dominika vytáhla z kapsy mobil, aby zkontrolovala čas. Za chvíli se začne šerit. Nebýt Oliverových pitomých nápadů, už by seděli v šenku v údolí a dávali si svařák. Když zakleпали na dveře chalupy, aby se zeptali na nejkratší cestu dolů, nečekala, že se tu na tak dlouho zaseknou. Nikdo neotevřel a Oliver bouchal čím dál hlasitěji, dokonce vzal za kliku, ale bylo zamčeno. V jedné místnosti se svítilo a on nahlédl dovnitř a prohlásil, že tam nikdo není. Pak se rozhodl šmejdit ve stodole. Signál tu byl slabý, a až zase vjedou do lesa, může se úplně ztratit. Představila si, jak si při sjezdu potmě vyvrtne kotník, zůstane ležet v závěších a ani si nebude moct přivolat pomoc. Oliver ji tam bude muset nechat a sjet do vesnice pro skútr. Ještě nikdy nebyla potmě hluboko v lese úplně sama. Takže si opět rozšíří obzory.

„Měli bysme vypadnout,“ řekla a rozhlédla se. Vlastně to bylo hezké místo. Dřevěnice stála na samotě uprostřed louky. Směrem k severu se otevíral výhled na hřeben Vsetínských vrchů.

Nedokázala si ho ale užít, protože teď už vážně mrzla. Zábly ji palce u nohou. Světlo se vytrácelo a zasněžená krajina dostávala šedavý nádech. Ze stodoly se ozývalo šramocení, jako by tam Oliver něco hledal. Váhavě vstoupila. Vzduch voněl dřevem. Škvírami mezi prkny profukoval vítr, přesto tu bylo o trochu příjemněji než venku. Oliver stál v rohu stodoly a u ucha měl telefon.

„Komu voláš?“

Otočil se k ní. „To máš jedno. Stejně mi to nebere.“

Na hlavě měl staromódní bílou helmu. Schoval telefon do kapsy a široce se usmál. „Sleduj tu helmu. Tě se říká kokoska. Chápeš, že v tomhle někdo jezdil na motorce? Já se poseru!“

„Není ti trapné prolézat jim věci? Klidně můžou být doma. Vevnitř se svítí.“

„Klepali jsme, ne? A nikdo nevylezl. Je zamčeno. A vidíš snad ve sněhu stopy? Jsou pryč, asi chalupáři, odjeli nejspíš ještě před tou vánicí... Hele, co kdybych si tu helmu vzal? Je zasviněná pavučinama, nikdo tu o ni nestojí.“ Oliver se po ní ohlédl, a když nesouhlasně našpulila rty, rozesmál se. „Vzorňačko!“

Popošel o pár kroků hlouběji do stodoly, otevřel oprýskanou kredenc a šmátral v ní. Hvízdal. „Hele. Pojď se podívat. Další poklady. Mračky retro hraček. Třeba tenhle autobus, zírej. Když máti prodává baráky, staré hračky si vždycky odnese. Dají se přes internet strelit za balík.“ Ukázal jí hračku na dálkové ovládání. „Zajímalo by mě, jestli funguje.“

„Ježíši!“ Otráveně pohlédla ke stropu stodoly. Trámy byly oblepené vlaštovčími hnízdy. Uvažovala, co bude vyprávět otci, až se jí zeptá, co dělala odpoledne. Řekla mu, že pojedou na běžkách po stopě podél silnice do Karolinky a zase zpátky – ta stopa je nejfrekventovanější v okolí a za tmy bývá osvětlená. Otec nemá čas ji kontrolovat, nemá šanci zjistit, že tamtudy nejela. Pousmála se a lelkování v zatuchlé stodole jí rázem připadalo o něco dobrodružnější.

Ohlédl se na zářící okno domu. „Tobě fakt nepřijde divné, že se tam svítí?“

„Třeba je to opatření proti zlodějům.“ Ušklíbl se a významně potřásl v ruce helmu kokosku. „Ale na mě nezabírá.“

„Podle mě jsou doma. Možná tam bydlí někdo, kdo nestojí o návštěvy. Samotář nebo blázen, chápeš? Teď se odněkud dívá, jak tady šmejdíme, a za chvíli přijde a...“

„Zavře nás do chlívků, vykrmí a sežere.“ Zasmál se. „Klídek, kotě. Když někdo vyleze, tak prostě povíme, že jsme se chtěli na chvíli schovat před větrem. OK?“

„OK.“ Přejížděla pohledem po stěnách. V povlávajících pavučinách se držel prach a v koutech už se shlukovala tma. Ve špalku byla zaťatá sekera. V jednom rohu hromada polen a cirkulárka, ve druhém hrábě, lopaty, rýče a zrezivělé krumpáče. Několik nůží u protější stěny přetékalo novinami a časopisy. Všude se válela letitá vědra, necky, máselnice, loukoťová kola. Na hřebících trčících z trámů visely zpuchřelé koňské postroje, řetězy, rezavé podkovy a spousta nástrojů, které Dominika nedokázala pojmenovat.

„Co je támhleto?“ ukázala na velký stroj na protější straně stodo-ly. Byl vyšší než ona. Na oprýskaných dřevěných bočnicích měl stále rozluštitelný nápis F. WICHTERLE, PROSTĚJOV.

„Mlátička. Tipnul bych, že tak sto let stará. Možná i víc. Taky má svoji cenu,“ dodal znaleckým tónem. Přistoupil ke stroji a přešel konečky prstů po nápisu. Pak vzal do ruky kokosku, pohládl její kostkovaný proužek a s povzdechem ji pověsil zpátky na trám. „OK. Tohle tady nechám, ať nemáš kecý. Valíme?“

„Valíme.“ Když Dominiku míjel, vzal ji kolem pasu, přitáhl ji k sobě a otřel se tváří o její. Měl ledovou kůži a poškrábal ji strništěm, ale i tenhle zběžný dotek stačil, aby jí ve vteřině bylo horko. Je úplně jedno, že z něj nikdy nebude inženýr ani magistr a že, jak tvrdí, za celý život přečetl jednu knihu; její tělo ví, že si vybrala správně. Vybavila si, jak se jí nedávno matka zeptala „Ty víš, kdo je jeho táta?“ , protože Oliver žil jenom s mámou a jeho otce ve vsi nikdy nikdo neviděl, a ona s požitkem odpověděla: „Prásknul do bot, ještě než se Oliver narodil. Ale žádná škoda, máti mu vyprávěla, že byl denně v lihu.“ A než máma stačila spustit kázání, dodala: „Mně jsou jeho rodiče ukradený, mě zajímá on.“

Za pár měsíců jí bude osmnáct. Už navzdýcky o sobě bude roz-

hodovat sama. Konečně.

Byla ráda, že vyšli ven. Bylo zataženo, ale podle slábnoucího světla poznala, že slunce už zapadlo. Z nebe se tu a tam snesla sněhová vločka. Dominika si připnula běžky. „Měli bychom sebou hodit.“

Neodpověděl. Díval se na dřevěný přístřešek vedle domu. „Sleduj. Tamhle stojí skútr. Kdyby přece jenom byli doma, mohli by nás hodit dolů a pro běžky se vrátíme zítra. Ještě jednou zaklepu, oukej? Zeptám se na tu motorku. A na helmu. Kdyby ji chtěli střelit...“

Kývla. Soumrak padal rychle a zasněžená krajina se zbarvovala do modrošeda. Žlutý obdélník okna byl čím dál výraznější. Za světla se po svých dolů nedostanou. Pohlédla na otevřená vrata přístřešku vedle domu. Noční vichr do něj nafoukal špičaté závěje a skútr byl téměř do poloviny kapoty zasypaný navátým sněhem.

Oliver udělal krok k domu, ale vzápětí se k Dominice otočil, rozpráhl ruce a šibalsky se usmál. „Tak teď pravdu, jo? Tohle je barák mojej babičky. Zavedl jsem tě sem naschvál. Chtěl jsem ti udělat trochu bojovku.“

„Cože?“

„Chtěl jsem si od babči půjčit skútr a svézt tě dolů. Jako překvápko. Dobrý nápad, ne?“

„Jo. Až na to, že tvoje babička není doma.“

„Asi přespala u Rozinky. To je její kámoška.“ Pokrčil rameny.

„Proč jsi teda prolézal tu stodolu? Musíš vědět, co tu babička má, ne?“

Široce se usmál. „Hledal jsem klíče od baráku. Babča jedny vždycky schovává ve stodole... v plechovce nebo na trámu..., ale schovky mění, takže smůla. Kdybych je našel, bylo by to v suchu. Klíčky od skútru visí vždycky na háčku na verandě. To bys zírala, co? Kdyby sis myslela, že lezu do cizího baráku!“

„To jo.“ Usmála se, ale byla čím dál nervóznější. Měli by jet. „Z té

stodoly jsi volal babičce?“

„No jasně že jo. Ale když to babča nevzala, řekl jsem si, že ti tu bojovku ještě o trochu protáhnu.“ Vrátil se k ní a přitiskl jí studené rty na tvář. „Copak? Chytlas nerva, že jsme se ztratili?“

„Vůbec ne.“ Předstírala, že je nad věcí. „Ale teď už bychom fakt měli padat, Oli. Nechci jet dolů za tmy. Můžeme se tu stavit jindy.“

A vtom jí to došlo. Dům Oliverovy babičky je ten, který by otec tolik chtěl koupit! Pořád o něm vyprávěl a mámu tam několikrát vzal na výlet, ale Dominika s nimi nechtěla. Ukazoval jí ho tedy aspoň na mapě a vztekal se, že majitelka nechce o prodeji ani slyšet, i když už několikrát navýšil nabídku. Líbilo by se mu mít takhle vysoko v kopcích penzion, a ještě bombastičtější by bylo, kdyby se na to místo přestěhovali a barák pronajímali – jako by nestačilo už to, že se přesunuli ze Zlína do téhle díry. Ale Dominika s matkou se zatím nevzrušovaly. Byly to jenom řeči. Ta chalupa stejně není na prodej a táta má tolik plánů, že snad ani nemůže všechny dotáhnout do konce. „Jsem vizionář,“ tvrdí o sobě, ale máma to vidí realističtěji: „Je mluvka.“ Pochopitelně to říká, jen když má jistotu, že ji táta neslyší.

„Zkusím jí ještě jednou zavolat.“ Vytáhl z kapsy telefon. Když teď stáli před domem, uslyšeli, jak se zevnitř slabě ozývá vyzvánění. Nikdo to nevzal.

„Asi zapomněla telefon doma,“ řekla Dominika.

„To je divné.“ Oliver vykročil k domu po pěšině, kterou předtím ve sněhu sami vyšlapali. „Ještě jednou zaklepu.“

Najednou z pěšiny vybočil a brodil se závějí podél domu. V jednom místě zapadl až po kolena.

„Co blbneš?“

„Jenom obejdu barák. Počkej, kde jsi. Něco jsem tam vzadu zahlídnul.“

Připadalo jí, že znervózněl. „Co jako?“

Slyšela křupání sněhu. Pak ticho. „Nechod sem.“

„Proč ne?“

Neodpovídal. Stál zády k ní u rohu domu a nehýbal se.

„Oli?“

Pořád se neotáčel. Jako by zkameněl. Už to trvalo moc dlouho. „Co je?“ vyjekla a zamířila za ním. „Co tam vidíš? Řekni něco!“ Zastyděla se, že to vyznělo tak vystrašeně.

Konečně se k ní obrátil. I v soumraku poznala, že se jeho výraz změnil. Jako by měl najednou temnější oči. „Babča,“ pronesl úplně cizím hlasem. „Leží tady. Řek bych, že je po ní.“

Srpen

Už zase?

Tereza stála nad zničenými sazenicemi stromků. Vztekla, zoufalá, bezmocná. Břízky a jeřáby byly buď zlomené, nebo se válely v trávě s přervanými kořeny. Opodál leželo drátěné pletivo, kterým Tereza se Stelou na jaře sazenice pečlivě oplotily. Stalo se to už třetí rok po sobě. Předloni Tereza usoudila, že na její louce řádila zvěř, loni si nebyla jistá..., ale letos už s dcerou pletivo připevnilo ke kůlům opravdu pevně a důmyslně. Tohle neudělalo zvíře. Někdo si hodně nepřeje, aby tu vyrostl březový remízek. Kdo má tu drzost určovat, co smí, nebo nesmí růst na pozemku, který mu nepatří? O co mu vlastně jde?

Tereza přidřepala k jedné z vyrvaných břízek, pokusila se ji vrátit na místo a upěchovat okolo ní vyprahlou půdu, ale tušila, že už ji nezachrání. Vandal tu zřejmě řádl už před několika dny – Tereza sem nechodila zase tak často. Stromky měly zaschlé kořeny a zvadlé listy. Do očí jí vyhrkly slzy.

Takže ani tohle tu po nich nezůstane.

Rozhlédla se a pohled jí padl na vrbu, kterou si Stela vypěstovala z velikonoční pomlázky. Stromek rychle rostl a v předchozích letech řádění neznámého vandala unikl. Teď ale byl... poloviční?

Napřímila se tak prudce, až se jí zatočila hlava a před očima jí zajiskřilo. Rozběhla se k vrbě. Stromek někdo pečlivě zkrátil zahradnickými nůžkami, takže teď sahal Tereze jen do pasu. Ve vysoké trávě se válely odstřižené pruty.

„Do hajzlu!“ vykřikla a její hlas se odrazil od hradby lesa. Neměla by si to tolik brát, už je to přece jedno, ale stejně se třásla vzteky. Tak ráda by zjistila, kdo za tím vězí! Už jen z principu.

Měla by se uklidnit. Je to jenom další znamení, že sem nepatří. Další důvod, proč dům prodat. Nemá smysl ubírat si síly tímhle předem prohraným bojem; pozemek nemůže oplotit tak, aby se na něj nikdo nedostal, ani tu čtyřiaadvacet hodin denně držet stráž.

Někdo se cítí být pánem její louky, a kdyby tu dál žila, nejspíš by jí nikdy nepřestal škodit. A možná by časem zašel ještě dál.

Musí se odpoutat. Od všeho. Sbalit se a jít.

A že tu po nich nezůstane ani březový hájek?

Záleží na tom, sakra?

Napřímila se, otřela si slzy a s rukama založenýma na hrudi vykročila zpátky k domu. Na říukání nemá čas, za čtvrt hodiny přijede na prohlídku další zájemkyně.

*

Už to skoro ani nebolelo.

Po dvou měsících už byla Tereza zvyklá vodit zájemce po zahradě a domě a pořád dokola odpovídat na tytéž otázky. Všechno to citlivé a rozjitřené, co ji zpočátku v nitru pálilo jako čerstvá rána, se časem upokojilo a skrylo pod strupem. Myslela si, že tuhle prohru nikdy nestráví, ale mýlila se. Člověk si zvykne na všechno.

I na vědomí, že se vzdává splněného snu.

Lidí nechodilo moc, protože schválně nasadila cenu svého domu tak vysoko, aby byl téměř neprodejný. Realitní agentka začínala být netrpělivá, ale Tereza měla jasno: nesleví.

Dnešní zájemkyně byla přibližně stejně stará jako ona a působila neokázale... a nemajetně. Přijela otřískaným starým sedanem, ze kterého v lese na dřevařské točně přesedla do Terezina teréňáku.

Oříškově hnědé vlasy měla stažené do nedbalého culíku obyčejnou gumičkou a z nohavic ošoupaných džín se jí odlupovaly cákance bahna; nejspíš si prohlídkou jenom zpestřila výlet do hor. Pomazala se s kočkou i psem a na rozdíl od většiny předchozích zájemců se nepozastavila nad dvorkem plným slepičinců. Terezu napadlo, že nějak takhle si vlastně novou majitelku svého domu představovala.

„Přišla jenom očumovat,“ pošeptala jí realitačka. „Já už tyhle typy poznám.“

Žena právě seděla na lavičce vedle zápraží a dlouze se dívala na ovce na svažité pastvině.

„Můžu chvíli posedět? Potřebuju si představit, že tady bydlím,“ objasnila a uvelebila se pohodlněji. „Donesla byste mi sklenici vody?“

„Určitě.“ Tereza zašla do domu. Chápala, že lidi zajímá, co tu budou pít. Voda ze studny byla výborná, ale v létě už několikrát téměř vyschla, v budoucnu bude asi třeba kopat hlouběji. Tereza to donedávna zájemcům otevřeně přiznávala, ale realitní agentka jí to zakázala.

„Nemusejí vědět všechno,“ pokárala ji.

Když Tereza se sklenicí ledové vody vyšla na zápraží, realitačka stála s tváří obrácenou ke slunci a zájemkyně o dům právě vzala mezi palec a ukazováček list šípkové růže a jemně ho promnula. Bylo to tak něžné a zároveň majetnické gesto, že Tereza pocítila nevoli. Nechtěla, aby nějaká cizí ženská sahala na její šípkovou růži.

Což bylo absurdní vzhledem k tomu, že nabízela dům k prodeji.

„Takže tu bydlíte trvale?“

„Ano.“

„Jak dlouho?“

„Pět a půl roku.“

„Hm.“ Žena vstala, otočila se k domu a začala si zblízka prohlížet letité trámy. „Červotoč v tom není?“

„Je to ošetřené,“ odpověděla Tereza. „Ten dům je přes sto let

starý, ale starali jsme se o něj dobře. A majitelé před námi taky.“

„A proč se ho teda zbavujete?“

Na tohle se ptali všichni. Tereza nechápala, proč je to pro lidi tak důležité. Přece se jim roubenka buď líbí, nebo nelíbí. Jakou roli v tom můžou hrát její důvody? Když tenhle dům kupovala, bylo jí úplně jedno, proč se ho majitelé zbavují, ani se na to nezeptala. Podstatné bylo, že se zamilovala. Přišla sem, nadechla se a během vteřiny věděla, že je to ono. Viděla se, jak sedí na svahu nad domem a vysokou trávou k ní běží dcera. Nic zvnějšku nemohlo vstoupit mezi ni a její pocity.

„Já ho vlastně vůbec prodat nechci,“ odpověděla popravdě.

Žena povytáhla obočí. „Ne? Tak proč jsem tady?“

„Nechci ho prodat, ale musím,“ vysvětlila rychle Tereza a podívala se na realitní agentku. Valerie se tvářila nesouhlasně jako vždycky, když na tohle téma došlo. Ale Tereza chtěla být k lidem upřímná. Žádala za svou nemovitost hodně peněz. Až příliš mnoho. Tuhle prohru si před sebou dokáže ospravedlnit jen v případě, že na ní vydělá. A nadto věřila, že když zájemcům vysvětlí, jak na svém domě lpí, bude pro ně nemovitost o to atraktivnější. Příběh navýší cenu.

„Musíte?“ Žena se zatvářila nedůvěřivě.

„Víte, pro mě je tohle všechno, co se tady děje, strašně těžké,“ přiznala Tereza. Pokolikáté už svůj příběh opakuje? „Tenhle dům je můj splněný sen. Vždycky jsem chtěla roubenku na samotě v kopcích. Než jsme to tu s manželem objevili, třikrát jsme se stěhovali, ale mně to nikde nevyhovovalo. Až tady. Nemáme sousedy, takže nám nikdo do ničeho nemluví – tedy většinou,“ vzpomněla si na louku, ale to si nechá pro sebe. „Nikdo nás neruší. Mohla jsem tu chovat spoustu zvířat a nikomu to nevadilo. Měla jsem koně, osly, kozy...“

„Proč už je nemáte?“

„Protože jsem byla na všechno sama,“ odpověděla tiše. „Manžel se koní a oslů bál. Později už měl strach i z kozla, protože ho potrkal.

Nechtěl se o zvířata starat. Když jsem byla nemocná, s osmatřicítkou horečkou jsem tahala na pastviny kýble vody, jenže byl takový mráz, že hned zamrzly... Víte, tohle všechno byl hlavně můj nápad. Manžel do toho se mnou šel, protože věděl, že tu stejně moc nebude.“

Žena tázavě naklonila hlavu, ale neřekla nic.

„Jezdí s kamionem,“ dodala Tereza. „Věčně je pryč. Žiju tu vlastně sama s dcerou. Když mi dojde dřevo, musím si ho naštipat, když neodhrnu sníh, nedostanu se k silnici...“

„Takže proto prodáváte?“

„Ano. I proto.“ Rozhodla se letos v zimě, když se dozvěděla, že její nejbližší sousedka Marie, stará paní, která žila sama, před chalupou uklouzla, uhodila se do hlavy a umrzla. Tereza si najednou úplně živě představila, jak tu za nějakých čtyřicet let bydlí opuštěná jako poustevnice. Ta vize ji vyděsila. Kde bude Tomáš? Kde Stela? Nejspíš odejdou, nebudou tu s ní chtít žít... V tu chvíli věděla, že by měla dům prodat. Přecenila své síly. Přecenila síly své rodiny.

Ale o tom také nebude mluvit.

„Prodávám hlavně kvůli zdraví,“ řekla rychle ženě, která se na ni vyčkávací dívala. „Mám špatné kyčle... už od dětství, dlouho to bylo dobré, ale tou dřinou tady se to začalo zase ozývat. Nezastanu už tolik práce okolo domu jako dřív... neměla bych ty kyčle zatěžovat... a prý se to může zhoršovat. Vlastně se snažím vyřešit problém, ještě než nastane. Holka je tu šťastná, ale je jí devět a říkám si, že až přijde do puberty, bude si tu připadat ztracená...“

„V kopcích kolem přece žije spousta dětí,“ namítla žena. „A v dnešní době děcka stejně pořád jenom zírají do mobilu. Je jedno, jestli přitom dřepí v budce u autobusové zastávky, nebo tady v lese.“

„Jasně. To jo.“ Tereza znejistěla. Najednou ji přepadl pocit, že dělá obrovskou chybu. Vůbec poprvé byl takhle silný a jednoznačný. Všechno je špatně. Neměla dát dům do reality. Měla ještě vydržet. Není tu sama. Má svou rodinu. A je jí tu fajn.

Prošla se ženou celý dům, stodolu, půdu. Nedokázala se soustředit, několikrát neodpověděla na otázku. Valerie Mertová jim kráčela v patách, moc nemluvila a tvářila se skepticky. Dnes se vůbec nesažila. Tereza už si všimla, že se realitní agentka chová mnohem profesionálněji k zájemcům, kteří přijedou terénním autem za dva miliony a v naleštěných botách se opatrně vyhýbají blátu a hnoji. Jistě ji k tomu vede zkušenost, ale Tereza se přesto snažila se všemi jednat stejně.

„Tak, a teď už jste viděla opravdu všechno,“ prohlásila, když vyšly z garáže, kterou si Tomáš předělal na truhlářskou dílnu a ve volných dnech si v ní přivydělával výrobou budek pro ptáky a veverky. „Chcete se ještě na něco zeptat?“

Žena zavrtěla hlavou, udělala několik kroků do zahrady, a když vyšla ze stínu domu, otočila se a prohlížela si ho. Tereza si uvědomila, že při této prohlídce – snad vůbec poprvé – nepadla otázka: „A to se tu sama s dítětem nebojíte?“

Tuhle zájemkyni zjevně ani nenapadlo, že by se tu někdo mohl bát.

Koupí to, napadlo Terezu, a místo radosti a úlevy, že se všechno vyřešilo, pocítila paniku. Poprvé si uvědomila, že si celou dobu možná jenom hraje. Prodává naschvál draze. Může tak Tomášovi, rodičům i sama sobě namlouvat, že se snaží najít východisko, a přitom zůstává v bezpečí. Vypadá odvážná, rázná, praktická, statečná. Jenže si je téměř jistá, že se vážný zájemce nenajde. Dokonce dělá všechno pro to, aby lidi odradila: vozí je do kopce ve svém džípu s rozbitými tlumiči po cestě plné výmolů schválně tak rychle, až sténají, a otevřeně jim přiznává, že o cestu se majitel téhle části lesa vůbec nestará...

„A co bude s ovečkama, až se odstěhujete?“ vytrhla ji žena z přemýšlení. Clonila si oči dlaní a dlouze se dívala na stádo na pastvině. Opravdu se chovala jinak než ostatní. Na osud zvířat se Terezy ještě nikdo nezeptal.

Ona však nedokázala odpovědět. Tuhle otázku si kladla večer co večer, když se dívala, jak ovce poklidně spásají trávu a mrskají ocásky. Co s nimi bude? Všem dala jména, což byla chyba, na kterou ji sousedé upozorňovali už od začátku, ale ona ji stejně rok co rok opakovala. Ovečku Jasmínku odchovala Stela na lahvi, protože její matka neměla mléko, a ty dvě teď byly nerozlučné. Jakmile dáš zvířeti jméno, je těžší ho zabít a sníst, kárala ji Marie. Jenže Tereza svá jehňata jíst nechtěla. Měla ovce proto, aby jí spásaly louku a ona se na ně mohla dívat. Chtěla dovést horskou idylu k dokonalosti. Splnit si sen se vším všudy. Oplakala každého beránka, kterého musela prodat, tři dokonce nechala vykastrovat, aby si je mohla ve stádě nechat. S Marií – matkou realitní agentky Valerie – o tom mockrát debatovaly: Marie stejně jako Tereza milovala zvířata, ale nechápala, jak někdo může chovat ovce a nejíst jehněčí...

„Paní Bukovjanová? Co ty ovce? Odvezete si je, anebo je prodáváte i s domem?“

„Jak budete chtít,“ odpověděla Tereza a pokrčila rameny. „Ještě jsem to neřešila. Záleží na kupci.“

„Hm.“ Žena se pousmála. „Já totiž taky chci ovce. Kdyby tu zůstaly, bylo by to jednodušší.“

Tereza předstírala, že se musí vysmrkat, protože jí najednou z očí vyhrkly slzy.

Vrátily se do kuchyně. I když bylo léto, v domě se držel chlad, a tak Tereza před prohlídkou zatopila v kamnech. Teď najednou v místnosti, kterou za ty roky začala brát jako samozřejmost, znovu vnímala detaily, jež ji kdysi okouzly. Teplo sálající z kachlových kamen. Výhled na pastvinu. Široké, lety vybledlé fošny na podlaze. Dřevěný stůl s deskou plnou koleček od mokřých hrnků a talířů, fleků od inkoustu a škrábanců od dětských hraček a kočičích drápků: to všechno jsou stopy po životě, nikdy se jim nebránila, naopak, vítala je. U tohoto stolu učila Stelu hrát oko bere a krájet houby na tenké plátky, tady

vypálila černý cejch pekáčem s první husou, kterou kdy upekla (a která byla jako z gumy, protože Terezu nenapadlo ji v troubě přiklopit). Tady postavila Stela hrnek s kakaem na barevný papír a do dřeva se navždy otiskl zářivě růžový půlkruh. Na tomhle stole zemřel Mourek II. Na své poslední dny si ho vybral jako útočiště a oni to akceptovali a se staříčkým kocourem, stočeným do klubička mezi slánkou a stojánkem na ubrousky, až do jeho posledního nádechu večereli, pili kafe a hráli člověče, nezlob se. Stačilo sednout si k tomu stolu a mohla z jeho rýh číst svoji minulost.

„Ještě vás poprosím, abyste mi podepsala protokol o prohlídce,“ požádala Valerie zájemkyni a rozložila na stole lejstra. Žena se nad nimi poslušně sklonila. Valerie jí podala průhledné desky: „A tady jsem vám vytiskla veškeré materiály o domě včetně snímku z katastrální mapy.“

„Děkuju. Myslím...“

„Asi byste měla vědět, že mám ještě jednoho klienta, který projevil docela vážný zájem, ale žije v zahraničí a zatím neměl čas přijet se podívat. Ovšem je docela možné, že dům koupí i na dálku, je to velmi majetný člověk,“ blufovala Valerie jako pokaždé, když sem někoho přivedla. „Takže pokud byste měla zájem, dejte mi vědět co nejdřív.“

Žena s úsměvem přikývla. Obrátila se k Tereze. „Je to vážně krásný dům.“

„To je. Proto jsem si ho vybrala.“

„Je mi to líto, ale...“ Žena se odmlčela, rozhodila rukama a rozhlížela se po kuchyni.

Líto? Takže dům nechce? Nejspíš na něj nemá. Valerie se tedy trefila, když řekla, že tahle zájemkyně vážně nevypadá na to, že by mohla jen tak položit na stůl šest a půl milionu. Tereza pocítila úlevu, protože ještě před chvílí jí intuice napovídala, že se tu ta žena cítí velmi dobře.

„... ale asi si budete muset začít balit a rozloučit se s ovečkama,“ dokončila větu žena. „Protože já nepotřebuju čas na rozmyšlenou.“

Váš dům koupím.“

„Skvělé! Gratuluju! Dobré rozhodnutí! Je to vážně výjimečná nemovitost.“ Valerie se rozzářila. „Jakou máte představu o financování?“

Venku bečelo jehně. V kamnech hlasitě zapraskalo smolné dřevo. Tereze hučelo v uších. Ty dvě si něco vykládaly o výši zálohy a hypotéce, která možná nakonec ani nebude potřeba, ještě se uvidí, musí se to pořádně propočítat. Tereza se na jejich slova nedokázala soustředit.

Bude muset začít balit.

Rozloučit se s ovceři.

Ne.

„Počkejte,“ řekla a položila obě ruce na otisk horkého pekáče na desce stolu.

Obě k ní obrátily oči lesklé vzrušením z dojednávaneho obchodu.

„Počkejte. Moc se omlouvám. Ten dům neprodám.“

*

Valerie Mertová si myslela, že po letech práce v realitách už má neomylný čich na lidi, ale ne, tuhle klientku neodhadla. Zvláštní. Taková ošuntělá osůbka, a dokázala by položit na stůl šest a půl milionu. Než jí Tereza zarazila tím svým nesmyslným prohlášením, stačila žena ještě říct, že sice původně zvažovala hypotéku na čtvrtinu kupní ceny, aby jí zbyla hotovost na renovaci, ale dům je vlastně v tak dobrém stavu, že si to rozmyslela. Zaplatí celou částku ze svého.

„Takže žádné čekání na schválení úvěru. Bude to rychlá akce,“ prohlásila.

A pak Tereza řekla, že neprodá.

Valerii už se v minulosti stalo, že klient z prodeje vycouval. Vymyslel si vztahovou krizi, nemoc v rodině nebo prohlásil, že o nemovitost projevil zájem někdo z příbuzných. Ještě žádný ale neřekl „ne“ takhle

zničehonic, přímo před vážným zájemcem o koupi.

V tu chvíli Valerie nedokázala být shovívavá jenom proto, že Tereza byla nejbližší sousedka a kamarádka její zemřelé matky a že k ní máma nesmírně přilnula... skoro jako by v ní viděla svou další dceru; přesně takovou, jakou si vždycky přála mít a neměla.

„Bude vás to stát peníze,“ oznámila Tereze, když zaparkovaly džíp u silnice a vysadily překvapenou zájemkyni u jejího auta. „Provize pro realitku je splatná už obstaráním příležitosti. To znamená, že pokud vám přivedu kupce a vy se rozhodnete neprodat, což se právě stalo, dlužíte mi čtyři procenta z prodejní ceny.“

„Tolik peněz? To po mně nemůžete chtít! Je to můj dům. Chtěla jsem ho prodat, ale už nechci. Mám přece právo...“

„Jistě, máte právo si prodej kdykoli rozmyslet. Ale zaplatíte mi provizi. Je to ve smlouvě.“

„Nevím o tom, že by v ní něco takového bylo.“

Valerie zavrtěla hlavou. Dodnes žasla nad tím, kolik klientů smlouvu jenom přelétne pohledem a naškrábe na ni svůj podpis, aniž by ji důkladně prostudovali, nebo ještě lépe dali zkontrolovat právníkovi. „Měla jste si pořádně přečíst, co podepisujete.“

V Tereziných očích se objevila panika. Na tvářích jí naskákaly červené fleky. „Ale já tolik peněz nemám! Vždyť víte, že od narození dcery nepracuju. Manžel nás bez problémů uživí, ale úspory nemáme. Prostě vyjdeme s penězi tak akorát. Já nikdy nepotřebovala žít v nadbytku, raději se věnuju Stele... I když možná si stejně budu muset najít práci...“ Zarazila se a zavrtěla hlavou. „To je jedno. O tom jsem nechtěla mluvit.“

Přes tvář jí přelétl stín. Je za tím něco víc, napadlo Valerii. Chce se s ní manžel rozvést a ona se bojí, že si po tak dlouhé pauze nenajde slušnou práci a dům sama neutáhne? Tím spíš by ho měla prodat a vykašlat se na sentiment.

„Já vám jenom sděluju fakta,“ řekla klidně Valerie. „Pokud

nemáte na to, abyste mi provizi zaplatila, tak se prostě držte původního plánu, prodejte dům a všechno bude v pořádku.“

Tereze se roztráslly rty. Bylo poznat, že ze všech sil zadržuje pláč. „Valerie. Vaše maminka a já jsme byly kamarádky. My dvě se sice skoro neznáme, ale mohla byste tuhle skutečnost vzít v úvahu? Prosím?“ Odmlčela se, a když Valerie neodpověděla, tiše pokračovala: „Můžu vám...“ Sklopila pohled k zemi, krátce se zamyslela a pak se podívala Valeriei zpřímá do očí. „Můžu vám třeba uhradit hodiny práce, které jste tomu věnovala. Chápu, že váš čas něco stojí a že jste měla výdaje s inzercí. Dohodneme se na nějaké rozumné částce na hodinu. Souhlasíte?“

Valerie vzdychla. Máma by řekla: Val, tak jí to prostě odpusť. Realitka je tvoje, rozhodnutí je jen na tobě. Ale máma už není a Valerie nemusí na nikoho brát ohledy, nikomu se zpovídat ze svých činů. Stačí, když si je obhájí sama před sebou. Byla to svým způsobem úleva: nikdo už jí nebude vyčítat, že je příliš tvrdá. A Valerie moc dobře věděla, proč je, jaká je. Kdyby povolila, kdyby si začala lidi pouštět k tělu, taky by se mohlo stát, že jednoho dne skončí jako máma. Protože s mámou to vůbec nebylo tak, jak si všichni myslí.

Všichni ji považovali za silnou, sebevědomou ženu, která dělá jen to, co sama chce. A ona byla přitom vlastně slabá.

Ale na to teď Valerie myslet nechtěla.

„Víte co?“ Nasadila smířlivější tón a položila Tereze ruku na předloktí. „Chápu, že se cítíte s tím domem spjatá a že je to pro vás těžké. Ale v životě přicházejí situace, kdy člověk musí uvažovat racionálně. Rozmyslete se do pondělka. Poradte se s manželem. Zavolám té zájemkyni, že jste se unáhnila a vaše rozhodnutí ještě není definitivní... Souhlasíte?“

„Ne.“ Mladé ženě zchladly oči. Jako by během té chvilky, na kterou se Valerie zamyslela, sebrala sílu a zkrotila emoce. Je tvrdší, než působí, uvědomila si Valerie. Ale proč by ji to vlastně mělo překvapovat?

Ta žena si jako místo k životu vybrala samotou vysoko v kopcích bez ohledu na to, že nemá manžela neustále při ruce. Je zvyklá rozhodovat sama za sebe. A pak nést důsledky.

„Jak myslíte.“ Valerie nepatrně pokrčila rameny a zadívala se na prudce se svažující lesní cestu za Terezínými zády, s hluboko vyjetými koleje. „Ale uvědomte si jednu věc. Je zázrak, že vaši nabídku vůbec někdo akceptuje. S takhle příšernou přístupovou cestou... s mělkou studnou... a se všemi dalšími nedostatky, o kterých obě víme, můžete na dalšího vážného zájemce čekat měsíce..., přinejlepším.“

Tereza Bukovjanová vzdorně trhla ramenem. „Před pár dny mi volal Hanák. Prý kdybych trochu slevila, měl by zájem.“

„Trochu?“ Valerie se zatvářila pochybovačně. „To řekl jenom proto, aby vás nalákal. Hanákovi byste nakonec musela slevit výrazně, věřte mi. Je to obchodník, ne naivka, který chce vlastnit chaloupku jako z pohádky. Víím, o čem mluvím, protože o dům mojí mámy stál hodně... opravdu hodně, ale i tak jí nabízel jenom dvě třetiny toho, co za svůj dům žádáte vy. Ale to určitě víte, když jste se tolik přátelily.“

Tereza zaletěla pohledem k bučinám, za kterými stál dům po Valeriině matce, už víc než půl roku prázdný a chátrající; Valeriino dědictví, o jehož dalším osudu ještě nerozhodla. „Prodáte mu ho?“

„Ještě nevím.“ Samozřejmě ji oslovil. A ona odmítla. Máma už není a nic nevidí, ale přenechat její dům člověku, kterého nenáviděla a o němž tvrdila, že se jí snaží z chalupy vyštípat výhrůžkami? To bylo i na Valerii moc. Přestože mámě všechny její hrůzostrašné historky úplně nevěřila. Přestože je Hanák její klient – dobrý klient, který ji nechal vydělat dost peněz...

Jenže pokud chalupu prodá komukoli jinému, ten chlap se na ni hodně naštve.

Ale s tímhle vším se Tereze Bukovjanové rozhodně nehodlala svěřovat.

„Takže jsme domluvené?“ vrátila se k původnímu tématu. „Zavo-

láme si v pondělí?“

Tereza Bukovjanová místo odpovědi jen nepatrně přimhouřila oči a nechala je tak. Byla... zvláštní. Co u ní asi matka nacházela, že s ní trávila víc času než s vlastní dcerou? „Tak na shledanou,“ dodala Valerie, když se nedočkala žádné reakce. Nemělo smysl podávat Tereze ruku a riskovat, že ji nechá bez povšimnutí viset ve vzduchu. Valerie jí tedy jen pokývla na rozloučenou a zamířila ke svému autu.

„Valerie? Můžu se vás ještě na něco zeptat?“

Ohlédla se. Tereza stála pořád na stejném místě, vítr jí nadouval svetr a švihal jeho dlouhým úpletovým páskem. Tvářila se teď útočně, bradu měla zvednutou a pohled pichlavý. „Co se doopravdy stalo vaší mamince?“

Doopravdy? Z té otázky Valerii nepříjemně zašimralo za krkem. Takhle lechtá strach. Už si na jeho doteky začínala zvykat.

Vždyť stejnou otázku si sama klade už od konce ledna...

„Měla děravý okap. Upadla vedle chalupy na ledu a nešťastně se uhodila do hlavy o podezdívku,“ odpověděla a překvapilo ji, jak klidně její hlas zní. „Mrzlo a byla tam sama, takže...“ Mírně zavrtěla hlavou. „Ale to přece víte, Terezo.“

Jenže co tomu všemu předcházelo? Vážně máma jen tak uklouzla? Ledová plotna se tvořila u zadní stěny domu každou zimu – nad ní často visel z okapu tlustý třpytivý rampouch – a máma o ní dobře věděla a pečlivě ji obcházela. Uklouzla třeba proto, že měla nějaké starosti – někam spěchala? Ale kam, když na sobě v mrazu měla jenom svetr, tepláky a bačkory? A proč byla chalupa zamčená a máma měla v kapse klíče? Když něco dělala okolo domu, například šla pro dřevo, na zahradu nebo do stodoly, nikdy nezamykala. Chystala se odejít pryč takhle špatně oblečená? A kam zmizela sekera, kterou mívala zastrčenou za uhlákem a vždycky říkala, že kdyby se na ni někdo dobýval, přetáhne ho po hlavě? Tohle všechno Valerie s Olinou a Karlem policii samozřejmě řekli, ale měli pocit,

že je muži zákona neberou vážně. Staré paní se stala nehoda, tečka. Při pitvě nenašli žádné jiné poranění než to, které jí způsobil pád na tvrdou hranu. Sekera sice záhadně zmizela, ale verdikt stejně zněl: nešťastná náhoda.

Jenže noc předtím, než mámu našli, byla vichřice a hustá vánice. Co všechno závěje skryly? Čí stopy?

Anebo je Valerie paranoidní?

Teta Rozinka pak nahlásila na policii, že se mámu snažil z chalupy vyštípat Ivan Hanák. Co když se s ní pohádal, strčil do ní a nechal ji ležet v mrazu venku? Policajti prý za ním dokonce byli, ale nic mu nedokázali.

Tím to celé skončilo.

„Tohle všechno vím,“ řekla Tereza a přitáhla si poletující cípy svetru blíž k tělu. „Ale pořád tomu nějak nemůžu uvěřit.“ Otočila se a bez rozloučení nastoupila do svého zabláceného džípu. Pak vyrazila do svahu mnohem pomaleji a opatrněji, než jak nahoru vyvážela zájemce o koupi domu.

Valerie si také sedla za volant, ale nenastartovala. Do další prohlídky má hodinu a půl času a na cestu jí stačí dvacet minut. Původně plánovala, že se zastaví v kanceláři a postaví trochu do latě Olinu – sestra je jednou její zaměstnankyně, tak musí dodržovat pravidla –, ale najednou na další konflikt neměla sílu. Ztracená Bukovjanová! Když se jí matčina přítelkyně ozvala a chtěla přes ni prodat dům, Valerii hned napadlo, že to nejspíš nebude bezproblémová práce. Prodávat nemovitosti přátel je stejný nerozum jako zaměstnávat členy rodiny. Její nevlastní sestra toho byla důkazem. Olina už několik měsíců chodila do práce pozdě nebo nedorazila vůbec, vršila chyby z nepozornosti, zapomínala na domluvené prohlídky..., a to všechno nejspíš jenom proto, že vůči Valerii nechovala ten správný respekt.

Jenže když máte malou realitku a zaměřujete se na oblast, kde žijete, je ideální zaměstnávat někoho, kdo je taky zdejší.

Valerie znala majitele téměř všech nemovitostí, které prodávala. Oproti přespolním makléřům byla ve výhodě: místní jí důvěřovali, byla prostě jejich, a tak se šeptandou dozvídala, kdo je zrovna v dlužích a bude muset prodat dům nebo louku, kdo se bude rozvádět a dělit majetek, kdo právě zemřel a jaké má dědice... Obcházela chalupy, vyzvídala v hospodě, někdy i nabízela úplatky za zvlášť cenné informace. Dokázala tak vyzobat ty nejzajímavější nemovitosti ještě dřív, než se o nich zástupci velkých realitiek vůbec dozvěděli, a většinu prodala přímým zájemcům, aniž by musela inzerovat. Dotáhla to na jednu zaměstnankyni a kancelář v prostoru po bývalém obchůdku se sportovním oblečením; obojí považovala za úspěch.

A na něm měl velký podíl Ivan Hanák – nebude si nic namlouvat. Před třiceti lety koupil krachující továrnu na náhradní díly zemědělských strojů, postavil ji na nohy, prodal a hodně na tom zbohatl. Od té doby hromadil nemovitosti. Nejprve výhodně nakoupil byty všude možné po republice a pronajal je. Pak ho začaly zajímat domy a pozemky v rodné vesnici. Vůbec se netajil tím, o co mu jde: staré chalupy strhne, na jejich místě co nejlevněji postaví nové dřevěnice a ty pak bude draze pronajímat turistům – těm nevadí, že dřevo ani pořádně nevyschlo, takže se celý dům postupně sesedá, podlahy skřípou pod nohama a dveře jdou špatně dovřít. Valerie na rozdíl od své matky a většiny místních v podstatě chápala, proč to ten člověk dělá: jediné když něco vlastníte, můžete si být jistí, že to někdo jiný nepromění v něco, co se vám nebude líbit. Hanák má prostě Kotlovou rád. Mnozí z těch, kdo si ho berou do huby, by se na jeho místě chovali stejně.

Zajímalo by ji, jestli opravdu matce mezi čtyřma očima říkal věci jako: „Samotná ženská aby se takhle daleko od lidí bála,“ nebo: „Víte, že majitel vaší přístupové cesty je mi zavázaný? Stačí, abych řekl slovo, a zahradí ji.“ Dovolil by si něco takového? Anebo si to máma vymyslela, aby k sobě přitáhla pozornost – nebo protože měla i jiné důvody, proč Hanáka nenáviděla?

Vybavila si, jak jednou – ne zase tak dávno – před mámou zmínila jeho jméno a Marie zasyčela: „Řas aby ho vzal.“

Krátce poté zemřela a zůstalo po ní hodně nedopovězeného.

Valerie se najednou neměla proti komu bouřit, komu co dokazovat, na koho svalovat vinu za všechno, co se jí kdy nepovedlo, před kým vztekle obhajovat svoje chyby a za kým zajet klidně ve čtyři ráno, když je jí nejhůř. Několik dní chodila po mámině domě a hledala vzkaz, dopis, znamení, cokoli, co tu matka zanechala jen pro ni jako vysvětlení. A taky peníze, protože máma se jí jednou zmínila, že má doma úspory. Anebo si to jenom namlouvala, protože si nechtěla přiznat, že ve skutečnosti hledá něco jiného? Důkaz, že mámina smrt nebyla jen nešťastná náhoda?

Každopádně nenašla nic. Jednou jí uprostřed všeho přecházení a převracení a protřepávání připadalo, že ucítla na rameni těžkou a teplou dlaň. Byl to tak silný pocit, že se otočila, ale nikdo za ní nestál. Valerie netušila, co to bylo za klam. Možná jí máma takhle chtěla říct: „Dost. Nech toho. Sama víš, že to nemá smysl.“

Od té doby se do domu vracela čím dál méně. Když se tam zastavila naposledy, připadal jí cizí. Důvěrně známé předměty stály na svých místech, ale chalupa byla bez matky jiná.

Beze změny zůstalo jen všechno to, o čem se nemluví, všechno to černé a kluzké jako dutina v jabloni, ve které se po dešti drží voda.

KAPITOLA 2

Když teď Olina měla peníze, život byl úplně jiný. Ačkoli život vlastně ne – spíš pocit z něj. Olina Mertová si dopřála jen jedinou věc, splnila si jediný sen a i z něj se těšila v naprostém utajení. Se strachem, že ji někdo známý zahlédne a ona bude muset vysvětlovat.

Jinak dělala všechno pořád stejně jako dřív. Ráno vstala v šest, uvařila si kafe, vyvenčila psa, usmažila pro sebe a Olivera vejce a odjela do kanceláře. Nebyla u moře, nekoupila si nic luxusního – tedy vyjma těch několika nesmyslně drahých kabelek, které si objednala hned na začátku, než si všechno srovnala v hlavě a došlo jí, že jedna by jí bohatě stačila, protože není zase tak moc příležitostí, kam by je mohla nosit. Zatím si vůbec nebyla jistá, jak se všemi těmi penězi naloží, když se nikdo nesmí dozvědět, že je má.

Neřekla o nich dokonce ani Oliverovi, takže dál jezdil svým dvanáct let starým audi s proraženým zadním nárazníkem, makal v šindelářství a peníze navíc si opatroval nějakým kšeftováním; o tom radši nechtěla nic vědět. Nemůže ale synovi povědět, že nastaly lepší časy. Nejspíš mu to nepoví nikdy, protože on by si to pro sebe rozhodně nenechal. Nabízela se otázka, k čemu jim ty prachy tedy jsou, když si je neužívají. Jistě, mohli by prodat byt a začít znovu někde jinde, kde je nikdo nezná. Jenže Olina se stěhovat nechtěla. Je tady doma. I Oliver je tu doma. Prožila v Kotlové celý život a nedovedla si představit, že se vytrhne z kořenů jenom proto, aby mohla synovi pořídit lepší auto a nacpat domov drahými věcmi. Těch peněz není zase tolik, aby je s Oliverem zajistily na zbytek života, to ani náhodou. Je to prostě jen přilepšení – i když slušné. Taková měkká peřina, do

keré by spadli, kdyby se něco podělalo. Takže možná bude ze všeho nejlepší nechat prachy pěkně v bezpečí tam, kde jsou. Nelámat si hlavu s tím, jestli balíček salámu stojí třicet, nebo čtyřicet korun – aspoň tuhle výhodu si dopřávala.

A pak ty své útky. Ty pro ni znamenaly nejmíc. Několik hodin nebo nanejvýš den, kdy byla někdo jiný. Když vklouzla do kůže té druhé Oliny, najednou nejenže jinak vypadala a chovala se, ale odlišně i myslela. Vzduch voněl jinak, kafe chutnalo jinak, čas plynul jiným tempem.

Milovala to.

Vlastně by jí nevadilo, kdyby zůstalo jen u těchhle útěků. Nemusí se nikam stěhovat. Nepotřebuje si překopávat život..., protože je docela vzrušující mít ty životy dva. Aspoň na nějaký čas.

Když teď se šálkem čaje stála u okna kanceláře realitní agentury – vlastně to byla výloha, protože sídlily v bývalém obchodě –, napadlo ji, že na tom, když přijdete k penězům, je možná nakonec nejlepší samotný fakt, že je máte. Ne hýření. Ne splněná přání. Důležitější je vědomí, že jste v bezpečí. Že patříte jenom sami sobě. Že kdyby vám vyschl zdroj příjmů, nebude to průšvih. A že když na to přijde, klidně můžete ze dne na den přestat pracovat. Spousta lidí tuhle možnost volby nemá.

Ačkoli ona nejspíš taky ne, pokud bude dál žít tady – vždyť jak by lidem vysvětlila, že nemaká? Měla by něco vymyslet. Čím dál méně se jí chtělo trávit dny v téhle pidi místnůstce s plísní v rozích a nechávat si od Valerie diktovat, co má dělat. Když jí nevlastní sestra před pár lety nabídla práci, byla jí vděčná. Jenže teď se okolnosti změnily.

Olina převalila v ústech doušek čaje – byl to ten nejdražší, jaký v Jednotě měli, a chutnal vážně líp než všechny ty břečky, které pila dřív. Proč by sakra měla dál ukazovat lidem domy, když by se místo toho mohla válet na balkoně s knížkou? Mohla by si dopřát pár let nicnedělání, a pokud prachy dojdou, vrátit se do práce. Už na sebe nedokázala být tak přísná jako dřív. Několikrát típla budík a ležela dál

a Valerii se pak na něco vymluvila. Nezapisovala si do diáře prohlídky, takže už dvakrát zapomněla na klienta. Čím dál častěji si pohrávala s myšlenkou, že pokud tuhle práci má dělat dál, tak jediná na vlastní pěst. Což je možná úplně nejlepší nápad. Od Val už se naučila všechno, co potřebuje, má něco do začátku – mohla by se osamostatnit.

Jenže dokázala by takhle podrazit sestru?

Klidně.

Kolem výlohy právě procházel ten potrefený ochránce zvířat Benedikt – toho chlapa by měli internovat, nemá to v hlavě v pořádku, ale před Valerií by Olina něco takového nikdy nemohla říct. Zřejmě vycítil její pohled, protože se k ní otočil a jejich oči se na okamžik střetly. Pozdravil, ale Olina se neobtěžovala odpovědět. Od konce loňského roku, kdy se s ní v lese zřítíl podřezaný posed a ona musela do nemocnice s těžkým otřesem mozku, Benedikta ignorovala. Nahlásila to tenkrát policajtům, ti ale nezjistili nic. Později myslivci v lese objevili další posed s naříznutýma nohama, spadlý a rozsekaný na kusy. Dodnes se nevědělo, jestli se zřítíl s někým, nebo jen vlastní vahou, ale nikdo si nestěžoval, tak se snad nic vážného nestalo. Mohlo ale jít o život! Udělal to samozřejmě on, tenhle magor s medvědíím lejnem místo mozku, i když policajti mu nic nedokázali. Kdo jiný se pořád ochomýtá po lese a obviňuje myslivce, že prý střílejí chráněnou zvěř? Kdo jiný tu má radši zvířata než lidi, a ještě to o sobě říká nahlas?

Vrátila se k počítači, aby dala dohromady odhad tržní ceny chaty, kterou chystají k prodeji. Položila prsty na klávesnici a znovu pomyslela na to, jak je fajn, že jí v hlavě přestala neustále blikat kontrolka: Budu mít na doplatek za elektřinu? To maso bylo moc drahé. Neměla jsem si kupovat to tričko. Radši na ten oběd nepůjdu, tenhle měsíc už si další jídlo venku nemůžu dovolit... Ne že by se předtím měla vyloženě zle, ale prostě žila od výplaty k výplatě. Val měla malou realitku a nemohla jí dávat moc. Nebo to aspoň tvrdila.

Ale tohle je teď pryč.

Dokončila práci, zamkla kancelář a vyšla na rozpálenou ulici. Odpoledne má volno a s Valerií jsou domluvené, že se sejdou v šest na narozeninovém večírku Ivana Hanáka. Do té doby má ještě spoustu času.

Užije si to.

*

Valerie se v mámině chalupě nakonec přece jen zastavila. V hlavě jí pořád zněla Terezina otázka.

Co se doopravdy stalo vaší mamince?

Proč se na to Tereza zeptala? Chtěla Valerii ublížit, zasít pochybnosti – oko za oko? Co všechno ví? Jak moc si vlastně Tereza byla s matkou blízká? Jak daleko zašly ve svěřování? Mohla jí matka říkat víc než vlastní dceři?

Valerie na chvíli podlehla dojmu, že možná v matčině domě najde odpovědi, ačkoli to byl nesmysl, protože až dosud tam nenašla odpověď vůbec na nic.

Auto nechala na kraji lesa a teď mířila k domu po cestě, která začínala zarůstat trávou. Do korun jasanů se opíral vítr, z louky se ozývali cvrčkové a jinak slyšela jen švihání stébel o své boty. Cesta u chalupy končila. Dál do lesa vedla ještě pěšina, tu ale znal málokdo. Valerie se zastavila u domu a položila dlaň na dřevo vyhřáté sluncem. Když byla malá, připadalo jí samozřejmé, že bydlí v takové poustevně. Do školy šlapala pěšky dva kilometry, v zimě jezdila dolů na sáňkách, a když napadly hodně vysoké závěje, prostě zůstala doma. Pak ale odešla do údolí... a už by se nedokázala vrátit. Máma sem patřila. Vždycky říkala, že odsud odejde jedině nohama napřed. Ale Valerie věděla, že ona by tu nedokázala žít.

Naklonila se tak blízko k oknu, aby se v něm přestala odrážet okol-

ní krajina a bylo vidět do místnosti. Umělé květiny ve vázičce. Podlaha ze širokých fošen, uprostřed místnosti prohnutých a vybělených, jak je máma drhla rejžákem. Postel s pelestmi z hliníkových trubek, přes tu spodní přehozený ručník. Smaltovaný nočník. Pečlivě ustlané vysoké duchny. Vedle postele stolek s plastovým umyvadlem a nad ním mírně zkosené zrcadlo. Kartáček a pasta v kelímku. Kachlová kamna, vedle proutěný koš plný polen. Police s knihami, porcelán ve vitríně. Háčkové dečky. Když tu máma osaměla, používala už jen tuhle jednu místnost, nemělo smysl vytápět další. Klidně by mohla v příští vteřině vejít z předsíně a sednout si ke stolu...

Valerie přitiskla čelo na sklo. Pořád ještě jí připadalo jako svatokrádež být jen přesunout stůl nebo vyklidit zásuvky, natož místnostmi provádět potenciální kupce, kteří se na máminy věci dívají jako na staré zatuchlé krámy, a jakmile dostanou klíče, odnesí všechno to harampádí na jednu hromadu a zapálí. Ale jak dlouho ještě bude váhat? Nechá snad nemovitost za pět šest milionů jen tak chátrat, aby se tu mohla občas zastavit a propadnout se do minulosti?

A chce se vůbec propadat do minulosti?

Už o tom mluvila s oběma nevlastními sourozenci; Olina jí radila prodat, nemovitosti jsou teď vysoko. Byla to praktická ženská a dům, ve kterém dospívala, ji nijak zvlášť nezajímal. Karel by naopak byl nejradší, kdyby si roubenku nechala, můžeš ji zrekonstruovat a pronajímat, vmlouval se, ale šlo mu hlavně o to, aby tam mohl s kamarády přespávat po čekané. Nemá ale nejmenší právo jí do toho mluvit. Máma Olinu s Karlem neadoptovala – prostě se o ně dál starala, když táta práskl do bot. Na její majetek nemají právo. Je to jen Valeriin dům. Karel měl být chytřejší a nepoutat se k něčemu, co mu nikdy nemůže patřit.

Vystoupala po třech dřevěných schodech na prosklenou verandu. Na háčku visela pláštěnka a pod ní stály holiny. Slunce prozařovalo sošky z čirého skla na parapetech, bylo jich pět: liška, jelen, kůň, pes

a jestřáb – maskot Jestřábího hnízda. Zrovna v tuhle denní dobu tu bylo hezké světlo. Valerie vytáhla z kapsy mobil a udělala několik snímků. Jen tak, pro případ, že by přece jen nakonec prodávala. Pak si sedla na dřevěnou lavici a zadívala se ven na koruny jabloní a přes ně ještě dál na klesající úbočí kopců a vrcholky protějščího hřebene. Pocítila nutkání vypít si tu čaj jako dřív s mámou a předstírat, že se nic zlého nestalo.

S povzdechem vstala a prošla předsíní. V nose ji pátil zatuchlý pach dlouho nevětraných místností. Na dlaždicích ležely desítky mrtvých much. Pomalu prošla celý dům – po kolikáté už? Znovu se podívala do všech zásuvek, prolistovala knihy, roztřásla ložní prádlo, nadzvedla matrace, ačkoli věděla, že tak hloupou skrýš by si pro důležité věci máma nevybrala. Valerie se prostě jen potřebovala ujistit, že nic nepřehlédla. Poněkoli káté strčila konečky prstů do všech škvír za trámy, o kterých věděla. Zkontrolovala prkna v podlaze, jestli některé není uvolněné a máma pod něj něco neschovala. Otevřela truhly a skříně na půdě, i když tohle všechno už udělala několikrát. Je to zbytečné. Měla by se smířit s tím, že tu nic není.

Rozhodla se, že když už tady je, vezme si z půdy starý domeček pro panenky, se kterým si kdysi hodně hrála – bude to hezká dekorace. Byl po babičce; mistrovská práce místního řezbáře. Domek měl tři patra pokojíčků vybavených miniaturním nábytkem, otvíracími dveřmi, tapetami, a dokonce i obrazy na stěnách. Vše natřené pestrými barvami a doladěné do nejmenších detailů; dokonce i zábradlí podél schodiště bylo zdobně vyřezávané.

Domeček měl tvar honosného městského domu a skoro metr na výšku. Valerie si pamatovala, že v dětství pro ni byl tak těžký, že s ním nedokázala pohnout. Přidřepala k němu a opatrně ho nadzvedla, aby zjistila, jak složité bude s ním manipulovat. Vážil dost, ale nebylo to tak hrozné. Pokud ho máma zvládla odnést z přízemí na půdu, ona ho jistě dostane do auta.

Když se s domečkem v náručí napřímila, všimla si, že pod ním na podlaze něco leží. Dva skicáky srovnané pečlivě vedle sebe. Valerie odložila domeček stranou a vzala jeden do ruky. Věděla, že si máma ráda kreslila, a hromádku jejích starších výtvorů už dřív objevila v kartonové krabici pod postelí. Proč ale zrovna tyhle schovala na půdu, a ještě pod domeček pro panenky? Před kým?

Skicák měl na obalu zdobně vyvedený letopočet a uvnitř byly výjevy z mámina života se stručnými poznámkami. Něco jako kreslený deník, do kterého zaznamenala jen to, co za to z jejího pohledu opravdu stálo. Na prvním obrázku ve skicáku z konce loňského roku se do dálky modrala pásma hor. Pod tím poznámka: *11. 12. S Rozinkou na Velkém Javorníku. Tráva je pořád zelená. Prosinec beze sněhu v tisíci metrech nad mořem nepamatuju. Něco je špatně.* Valerie se pousmála. Tak aspoň nějaký úlovek. Doma si to prohlédne.

Namátkou otevřela skicák na jiném místě. Usmála se. Srna a srnec stáli u potoka, hlavy nakloněné k sobě, jako by se mazlili. Popisek: *17. 12. Napadl sníh. Konečně. Zase jsme je s Rózou viděly. Myslím, že jsou partneři. Pár. Chodí spolu už od léta. Ta něha, když se dotýkají. Snad jejich potomek přežije první sečení luk.*

To byla celá máma a její posedlost zvířaty. Polidšťovala je a Valerie ji občas podezírala, že má všechny ty srny, laně, zajíce, lišky a jezevce, o kterých tak často zaníceně mluvila, radši než vlastní dítě. Víc než sama sebe. Nikdy se Valerie neptala na nic osobního a málokdy jí něco osobního vyprávěla – když už, tak mluvila jedině o svém dětství. Ale možná to celé byl jen únik; bylo bezpečnější vášnivě milovat zvířata, nenávidět lovce a pronásledovat pytláky než se soustředit na vlastní život a na život své dcery.

Byla toho spousta, o čem se doma nikdy nemluvilo, co se zahna-

lo do koutů myslí řečmi o sousedech, prodavačce z koloniálu, myslivcích, netopýrech v dřevníku a chřástalovi polním, který se začal ozývat ze sousední louky.

Valerie otočila list ve skicáku a zarazila se. Zasněžená lesní cesta s rudou kaluží. Krev, nepochybně. Pod tím jen: *Vražda*. Tentokrát bez data.

Valerii se zježily chloupky na předloktích. Vražda? Koho? Rudé skvrny jí odpověď nedaly, a tak otočila na další stránku. Byl na ní večerní výhled na vesnici v údolí, který se otevíral z ostrohu asi kilometr od chalupy. Když byla Valerie malá, často si na to místo chodívala sednout, dívala se dolů a spřádala sny o tom, jak odejde z téhle díry někam daleko a něco velkého dokáže. Kresba chalup s rozsvícenými okny a zasněžené silnice se zářícími lampami by působila idylicky, kdyby pod ni máma nenapsala: *Lidé jsou přemnožení. Je třeba redukovat stavy*. Opět bez data.

Valerie si uvědomila, že má pusku plnou slin, úlekem zapomněla polykat. Rozechvělými prsty obrátila stránku.

A tohle... je co? Kde mohla máma něco takového vidět?

Raději skicák zavřela. To by stačilo. Vyrostla v tomto domě a byla na odloučenost zvyklá, ale najednou jí bylo nepříjemné, že je sama tak daleko od lidí. V krovu bzučeli sršni a zvenku na půdu doléhaly zvuky cvrčků v neposečené louce. Podlaha jí skřípala pod nohama. Jinak ticho. Valerie vzala skicáky a seběhla s nimi z dusné půdy do přízemí. Domeček pro panenky ji přestal zajímat. Kdyby pořád byla s Benem, jela by teď rovnou za ním, ale měsíc po rozchodu už se mu nechtěla ozývat – nechtěla, aby si pomyslel, že hledá záminky k dalšímu setkání. Mohla by zavolat nevlastnímu bratrovi nebo sestře, jenže těm budou zápisky ukradené... a Valeriiny pocity jakbysmet. Kamarádky ji sice vyslechnou, ale budou přitom myslet na to, co uvaří dětem k večeři a jestli se získané informace